ECLI:LV:REZT:2019:1004.C26095818.3.S

Lieta Nr. C26095818/0159 – 19/13
2019.gada 4.oktobrī

Spriedums
Latvijas Republikas vārdā
Rēzeknes tiesa

šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja *J.Kamiševa*
ar sekretāri *I.Trofimovu*
izskatīja atklātā tiesas sēdē Balvos, Bērzpils 7a, civillietu sabiedrība ar ierobežotu atbildību "PlusPlus Baltic RE" prasībā pret /pers. D/ (pēc uzvārda maiņas – /uzvārds/), /pers. E/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

prasītāja – sabiedrība ar ierobežotu atbildību "PlusPlus Baltic RE" (turpmāk tekstā – SIA "PlusPlus Baltic RE"), vērsās tiesā ar prasības pieteikumu pret atbildētājiem /pers. D/ (pēc uzvārda maiņas – /uzvārds/), (turpmāk tekstā – /pers. D/), /pers. E/, kurā vēlāk, precizējot prasību, norādot prasītāja norēķinu kontu, lūdz piedzīt no atbildētājas /pers. D/, bet piedziņas neiespējamības vai daļējas piedziņas gadījumā no atbildētāja /pers. E/, prasītājas labā parāda pamatsummu 9682,57 EUR, procentus par aizdevuma lietošanu 134,75 EUR, līgumsodu 73,61 EUR, neatmaksāto pievienotās vērtības nodokli 132,26 EUR apmērā, likumiskos nokavējuma procentus 3165,80 EUR; piedzīt visus tiesas izdevumus; atzīt prasītājas tiesības saņemt no atbildētājiem 6% gadā no nesamaksātās parāda pamatsummas, par laika posmu līdz sprieduma izpildes (izsoles) dienai.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2008.gada 4.aprīlī starp akciju sabiedrību "GE Money" un /pers. D/ tika noslēgts Līzinga Līgums Nr.3260008465 (turpmāk tekstā – Līzinga Līgums).

2008.gada 4.aprīlī starp Līzinga devēju, SIA "Skandi Motors" un atbildētāju /pers. D/, tika noslēgts Pirkuma Līgums. Pamatojoties uz Pirkuma Līguma 1.2. punktu, Līzinga devējs pērk automašīnu atbildētājas uzdevumā un interesēs, un nodot to atbildētājas lietošanā, saskaņā ar Līzinga Līguma noteikumiem, kā arī Pirkuma Līguma 2.1 punktu automašīnas pirkuma maksa sastāda 23500,00 EUR (PVN 18% 3584,75 EUR).

Pamatojoties uz Līzinga Līguma 2.1 punktu, pēc tam, kad atbildētāja ir samaksājusi Līzinga devējam pirmo iemaksu un komisijas maksu, kā arī, ja kā papildus nodrošinājums atbildētājas saistībām ir komercķīla vai hipotēka, tad pie komercķīlas vai hipotēkas apliecības izsniegšanas Līzinga devējam, atbildētājai ir tiesības uz līzinga perioda laiku turēt un lietot automašīnu HYNDAI SONATA, izlaiduma gads 2008, šasijas Nr. /Nr./ (turpmāk tekstā – AT). Kā arī, pamatojoties uz Līguma 3.1 punktu, atbildētājai ir pienākums samaksāt Līzinga devējam komisijas maksu, pirmo iemaksu, līzinga maksājumus, kā arī visus citus maksājumus saskaņā ar Līzinga Līgumu. Saskaņā ar Līzinga Līguma noteikumiem, tika noteikta mainīga procentu likme 6,897 % gadā no atlikušās vērtības. Fiksētā daļa 2,300 %, mainīgā daļa 4,597% (trīs mēnešus EURIBOR likme).

Lai nodrošinātu saistību izpildi, Līzinga devējs un atbildētājs /pers. E/ 2008.gada 4.aprīlī noslēdza Galvojuma Līgumu Nr.3260008465. Saskaņā ar Galvojuma līguma 1.1 punktu, galvotājs apņemas, kā pati atbildētāja, pilnā mērā atbildēt par atbildētājas saistībām pret Līzinga devēju, saskaņā ar Līzinga Līgumu (ekspromisoriskais galvojums).

2008.gada 4.aprīlī starp pārdevēju, Līzinga devēju un atbildētāju tika noslēgts automašīnas pieņemšanas – nodošanas akts Nr.3260008465, ar kuru pārdevējs nodod, bet Līzinga devējs pieņem īpašumā, bet atbildētāja /pers. D/, pamatojoties uz starp Līzinga devēju un atbildētāju noslēgto Līzinga Līgumu, pieņem turējumā un lietošanā AT.

2008.gada 4.aprīlī Līzinga devējs tika reģistrēts Transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā /Nr. 1/ kā AT īpašnieks un atbildētāja, kā AT turētāja.

Ņemot vērā, ka atbildētāja /pers. D/ neveica Līzinga Līgumā noteiktos maksājumus, Līzinga devējs 2011.gada 21.decembrī pārņēma AT valdījumā un 2012.gada 15.augustā AT tika pārdots par 5501,00 EUR, kuri tika novirzīti parāda dzēšanai.

2013.gada 5.jūnijā starp Līzinga devēju un Ārvalsts komersanta PlusPlus Baltic OU filiāli Latvijā noslēgts Cesijas līgums Nr. 2. Pamatojoties uz Cesijas līguma Nr. 2 1.1 punktu, Līzinga devējs nodeva Ārvalsts komersantam PlusPlus Baltic OU filiālei Latvijā esošo, vai nākotnē iespējamos prasījumus, kas radušies Līzinga devēja komercdarbības rezultātā, pret Cesijas līgumā Nr.1 norādītajiem debitoriem, tai skaitā prasījuma tiesības pret atbildētāju /pers. D/ un galvotāju /pers. E/. Uz Cesijas līguma noslēgšanas dienu atbildētājas parāds bija 10023,19 EUR, ko veido neatmaksātā parāda pamatsumma 9682,57 EUR, neatmaksātie procenti par aizdevuma lietošanu 134,75 EUR, līgumsods 73,61 EUR, neatmaksātais PVN 132,26 EUR. Ārvalsts komersanta PlusPlus Baltic OU filiāle Latvijā nosūtīja atbildētājai /pers. D/ paziņojumu par notikušo cesiju, parāda apmēru un jauno maksājumu veikšanas kārtību.

2015.gada 2.aprīlī Ārvalsts komersanta PlusPlus Baltic filiāle Latvijā noslēdza Cesijas līgumu ar SIA "PlusPlus Baltic RE", saskaņā ar kuru prasījuma tiesības pret atbildētāju un galvotāju tika nodotas prasītājai. Uz 2015.gada 2.aprīļa Cesijas līguma noslēgšanas dienu atbildētājas /pers. D/ parāds bija 10023,19 EUR, ko veido neatmaksātā parāda pamatsumma 9682,57 EUR, neatmaksātie procenti par aizdevuma lietošanu 134,75 EUR, līgumsods 73,61 EUR, neatmaksātais PVN 132,26 EUR.

2015.gada 21.otkobrī prasītāja nosūtīja Balvu rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļai pieteikumu par saistību izpildi brīdinājuma kārtībā pret atbildētāju /pers. D/. Ar Balvu rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2015.gada 30.novembra lēmumu pieteikums atstāts bez izskatīšanas.

Prasītāja, pamatojoties uz Civillikuma 1765.panta pirmo daļu, ir aprēķinājusi likumiskos 6% no 2012.gada 15.augusta (AT pārdošanas brīža) līdz 2018.gada 25.janvārim 3165,80 EUR apmērā.

Prasītāja norāda, ka atbildētāja /pers. D/ nav izrādījusi interesi par parādsaistību dzēšanu un maksājumu parāda dzēšanai nav veikusi kopš 2015.gada 2.aprīlī noslēgtā Cesijas līguma.

Prasītāja uzskata, ka pamatojoties uz Civillikuma 1696.pantu galvotājam /pers. E/ attiecīgajā gadījumā jāizpilda trešās personas saistības pilnā apmērā, ja nav līgts citādi. Tas nozīmē, ka galvotājam jāapmierina arī blakus prasījumi, kas izriet no trešās personas saistības.

Arī galvotājs /pers. E/ nav veicis maksājumus, kā arī nav izrādījis interesi par saistību dzēšanu, kuras galvotājs uzņēmies a Galvojuma Līgumu.

Atbildētāju saistību apjoms pret prasītāju, saskaņā ar Līzinga Līgumu uz 2018.gada 25.janvāri sastāda 13188,99 EUR, ko veido neatmaksātā parāda pamatsumma 9682,57 EUR, neatmaksātie procenti par aizdevuma lietošanu 134,75 EUR, līgumsods 73,61 EUR, neatmaksātais PVN 132,26 EUR, likumiskie procenti 3165,80 EUR, kā arī samaksātā valsts nodeva 713,70 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,27 EUR apmērā.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1589., 1698., 1716., 1717., 1720., 1753., 1756., 1764., 1811., 1828., 1934., 1943.pantu.

Ar Rēzeknes tiesas 2018.gada 20.februāra lēmumu prasības pieteikums pieņemts izskatīšanai, ierosināta civillieta, prasības pieteikums nosūtīts atbildētājiem, noteikts termiņš paskaidrojumu sniegšanai.

Atbildētāja/pers. D/ paskaidrojumu par iesniegto prasību nav sniegusi, tiesas dokumenti saņemti atpakaļ ar atzīmi "beidzies glabāšanas laiks".

Atbildētājs/pers. E/ tiesas noteiktajā termiņa iesniedza paskaidrojumu prasības pieteikumam, kurā norādījis, ka prasību neatzīst pilnībā, paskaidrojot, ka automašīna HYNDAI SONATA, 2008.izlaiduma gads, 2008.gada 4.aprīlī tika ņemta līzingā un AS "GE Money" šajā darījumā bija līzinga devējs, kas iegādājās šo automašīnu SIA "SKANDI MOTORS". Iepriekš minētā automašīna 2011.gada 21.decembrī tika atgriezta prasītājai ar pieņemšanas - nodošanas aktu.

Tiesas sēdē prasītājas sabiedrības ar ierobežotu atbildību "PlusPlus Baltic RE" pilnvarotais pārstāvis Jānis Skuja prasību uzturēja pilnā apmērā pēc prasības pieteikumā norādītiem motīviem un apsvērumiem, lūdza piedzīt prasības pieteikumā norādītās naudas summas no atbildētājas /pers. D/. Prasītājas pārstāvis norādīja, ka viņa ieskatā, prasījuma tiesībām pret atbildētāju /pers. E/ nav iestājies noilgums, jo uz konkrētu gadījumu attiecināms Civillikumā noteiktais vispārīgais noilguma termiņš, kas ir 10 gadi, līdz ar to atbildētājs /pers. E/ atbild par saistībām, ko uzņēmies ar Galvojuma līgumu un piedziņas no atbildētājas /pers. D/ neiespējamības, vai daļējas piedziņas gadījumā; parāda atlikums piedzenams no atbildētāja /pers. E/. Prasītāja pārstāvis nepiekrita atbildētāja /pers. E/ pārstāvja A.Andrupa norādei uz to, ka prasītāja nav pierādījusi automašīnas pārdošanas cenu, pamatojot savu nostāju ar faktu, ka saskaņā ar Civilprocesa likumā definēto sacīkstes principu, atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība, ja atbildētājs nepiekrīt prasības pieteikumā norādītajai automašīnas pārdošanas cenai. Prasītāja pārstāvis iebilda atbildētāja /pers. E/ pārstāvja Aināra Andrupa norādei uz to, ka starp Līzinga devēju un atbildētājiem noslēgtais Līzinga līgums uzskatāms par nomas līgumu, argumentējot savu nostāju ar faktu, ka saskaņā ar Līzinga līguma noteikumiem, izmaksājot transportlīdzekļa vērtību, ieskaitot līzinga lietošanas procentus, transportlīdzeklis tiek pārreģistrēts uz Līzinga ņēmēja vārda un pāriet tā īpašumā, kas nekādā ziņā nesaskan ar nomas līguma izpratni. J.Skuja precizēja prasības pieteikumā norādīto prasījumu par tiesību atzīšanu likumisko procentu saņemšanai līdz sprieduma izpildei, norādot, ka lūdz atzīt šīs tiesības prasītājai SIA "PlusPlus Baltic RE", nevis Ārvalsts komersanta PlusPlus Baltic filiālei Latvijā, jo prasības pieteikumā pieļauta pārrakstīšanās kļūda.

Uz tiesas sēdi atbildētāja /pers. D/ nav ieradusies, rakstiskā iesniegumā tiesai lūdz lietu izskatīt bez viņas klātbūtnes norādot, ka prasību neatzīst pilnībā. Ņemot vērā, ka atbildētājai par tiesas sēdes vietu un laiku paziņots likumā noteiktajā kārtībā, kas arī redzams no viņas iesnieguma tiesai, kurā atbildētāja izteikusi lūgumu izskatīt lietu bez viņas klātbūtnes, tiesa atzīst, ka pamatojoties uz Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu lieta izskatāma atbildētājas /pers. D/ prombūtnē.

Tiesas sēdē atbildētāja /pers. E/ pilnvarotais pārstāvis Ainārs Andrups paskaidroja, ka atbildētājs prasību neatzīst pilnībā, kā pamat argumentu atbildētāja pārstāvis norāda uz Komerclikuma 406.pantā noteikto noilguma termiņu, kas viņaprāt ir iestājies attiecībā uz atbildētāju /pers. E/, līdz ar to, prasītāja prasījuma tiesības pret atbildētāju /pers. E/ nepastāv. Atbildētāja pārstāvis apšauba lietas izskatīšanas laikā prasītājas iesniegto paziņojumu /pers. E/ par notikušo cesiju, atsaucoties uz noilguma pārtraukšanu, jo, pārbaudot VAS "Latvijas Pasts" mājas lapā sūtījuma izsekošanas informāciju, šāds sūtījums nav identificējams.

A.Andrups, atsaucoties uz Civillikuma 2152.pantu, paskaidroja, ka starp Līzinga devēju un Līzinga ņēmēju noslēgtais līgums uzskatāms par izbeigtu brīdī, kad Līzinga devējam tiek atgriezts līzinga, jeb nomas priekšmets, tādējādi norādot, ka viņaprāt, Līzinga līgumam piemērojami Nomas līguma nosacījumi, līdz ar to atzīstams, ka atbildētāju saistība pret Līzinga devēju "GE Money" izpildīta brīdī, kad tika atgriezts nomas priekšmets – automašīna.

Lietas izskatīšanas laikā ne ar vienu pierādījumu nav apstiprināta automašīnas pārdošanas cena, kā arī Līzinga līguma pirmstermiņa pārtraukšanas fakts, prasītāja savu prasījumu balsta vienīgi uz savu apgalvojumu bez jebkādiem pierādījumiem.

Darījums starp Līzinga devēju un Līzinga ņēmēju jāvērtē kā darījums starp patērētājiem, līdz ar to, konkrētā gadījumā piemērojams Patērētāju tiesību aizsardzības likums. Atsaucoties uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.pantu, kurā noteikta līdzēju pušu tiesiskā vienlīdzība, atbildētāja pārstāvis lūdz atzīt par netaisnīgu un izslēdzamu no Līzinga līguma 9.3 un 9.4 punktus, jo uzskata, ka tie ir netaisnīgi, jo ļauj vienpusēji pārtraukt līgumu Līzinga devējam, nedodot šādu iespēju otrai pusei, kas ir pretrunā ar Patērētāju aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 8.punktam.

Atbildētāja pārstāvis lūdz prasību noraidīt.

Motīvu daļa

Tiesa, noklausījusies prasītāja pārstāvja, atbildētāja /pers. E/ pārstāvja paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka sabiedrības ar ierobežotu atbildību "PlusPlus Baltic RE" prasība pret /pers. D/, /pers. E/ ir nepamatota, līdz ar to noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.pantu, tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota ar vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu, tiesa spriedumu pamato ar apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā.

Lietā nav strīda par to, ka 2008.gada 4.aprīlī starp AS "GE Money" kā līzinga devēju un /pers. D/ kā Līzinga ņēmēju tika noslēgts Līzinga Līgums Nr.3260008465 Pamatojoties uz Līzinga Līguma 2.1 punktu, pēc tam, kad atbildētāja ir samaksājusi Līzinga devējam pirmo iemaksu un komisijas maksu, kā arī, ja kā papildus nodrošinājums atbildētājas saistībām ir komercķīla vai hipotēka, tad pie komercķīlas vai hipotēkas apliecības izsniegšanas Līzinga devējam, atbildētāji ir tiesības uz līzinga perioda laiku turēt un lietot automašīnu HYNDAI SONATA, izlaiduma gads 2008, šasijas Nr. /Nr./. Kā arī pamatojoties uz Līguma 3.1 punktu atbildētājai ir pienākums samaksāt Līzinga devējam komisijas maksu, pirmo iemaksu, līzinga maksājumus, kā arī visus citus maksājumus saskaņā ar Līzinga Līgumu. Saskaņā ar Līzinga Līguma noteikumiem tika noteikta mainīga procentu likme 6,897 % gadā no atlikušās vērtības. Fiksētā daļa 2,300 %, mainīgā daļa 4,597% (trīs mēnešus EURIBOR likme)(lietas 14. – 18., 92. – 96.lapa).

Nepastāv strīds arī par faktu, ka 2008.gada 4.aprīlī starp Līzinga devēju, SIA "Skandi Motors" un atbildētāju /pers. D/ tika noslēgts Pirkuma Līgums. Pamatojoties uz šī Pirkuma Līguma 1.2. punktu, Līzinga devējs pērk automašīnu atbildētājas uzdevumā un interesēs un nodot to atbildētājas lietošanā saskaņā ar Līzinga Līguma noteikumiem, kā arī saskaņā ar Pirkuma Līguma 2.1 punktu automašīnas pirkuma maksa sastāda 23500,00 EUR (PVN 18% 3584,75 EUR) (lietas 19., 97.lapa).

Lai nodrošinātu no Līzinga Līguma Nr. 3260008465 izrietošo saistību izpildi, Līzinga devējs – AS "GE Money" un atbildētājs /pers. E/ 2008.gada 4.aprīlī noslēdza Galvojuma Līgumu Nr.3260008465. Saskaņā ar Galvojuma līguma 1.1 punktu galvotājs apņemas kā pati atbildētāja pilnā mērā atbildēt par atbildētājas saistībām pret Līzinga devēju, saskaņā ar Līzinga Līgumu (lietas 21.lapa).

Pamatojoties uz 2008.gada 4.aprīlī starp pārdevēju, Līzinga devēju un atbildētāju /pers. D/ noslēgto automašīnas pieņemšanas – nodošanas aktu Nr.3260008465, pārdevējs nodeva, Līzinga devējs pieņēma īpašumā, bet atbildētāja /pers. D/ pamatojoties uz starp Līzinga devēju un atbildētāju

noslēgto Līzinga Līgumu pieņēma turējumā un lietošanā automašīnu HYNDAI SONATA izlaiduma gads 2008, šasijas Nr./Nr./ (lietas 20.lapa).

2008.gada 4.aprīlī Līzinga devējs AS "GE Money" tika reģistrēts transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā Nr. /Nr. 1/ kā automašīnas īpašnieks un atbildētāja /pers. D/, kā automašīnas turētāja (lietas 22. – 23.lapa).

Prasītāja prasības pieteikumā norādījusi, ka ņemot vērā, ka atbildētāja /pers. D/ neveica Līzinga Līgumā noteiktos maksājumus, Līzinga devējs 2011.gada 21.decembrī pārņēma automašīnu valdījumā un 2012.gada 15.augustā automašīna tika pārdota par 5501,00 EUR, kuri tika novirzīti parāda dzēšanai.

Saskaņā ar Civillikuma 1793.pantu, prasījumi var pāriet no agrākā kreditora uz jaunu ar cesiju, kura notiek pēc tiesiska darījuma, vienalga, vai kreditors to noslēdzis uz likumiska pienākuma pamata, vai labprātīgi. Saskaņā ar Civillikuma 1801.pantu, cesijas līgumu starp prasījuma atdevēju kreditoru (cedentu) un to personu, kam to atdod (cesionāru) var noslēgt jebkurā formā. Parādnieka piekrišana, pret kuru prasījums vērsts, nav vajadzīga, un cesija ir spēkā, pat ja viņš neko par to nezina.

Saskaņā ar Civillikuma 1805.pantu, Cesionārs var no cesijas brīža darboties ar kreditora tiesībām un uz šā pamata rīkoties ar prasījumu, cedēt to citam un izlietot pret parādnieku, likums cesionāram prasījuma tiesību ietvaros ir piešķīris kreditora tiesības. Saskaņā ar Civillikuma 1806.pantu, Cesionārs gan neiegūst ar cesiju vairāk un lielākas tiesības, nekā bijušas cedentam, bet pats prasījums pāriet uz viņu ar visām pie tā piederīgām un cesijas brīdī jau pastāvošām tiesībām [...].

No lietas materiālos esošā 2013.gada 5.jūnija Cesijas līguma Nr. 2, kurš noslēgts starp Līzinga devēju AS "GE Money" un Ārvalsts komersanta PlusPlus Baltic OU filiāli Latvijā, izraksta redzams, ka pamatojoties uz Cesijas līguma Nr. 2 1.1 punktu, Līzinga devējs nodeva Ārvalsts komersantam PlusPlus Baltic OU filiālei Latvijā esošos, vai nākotnē iespējamos prasījumus, kas radušies Līzinga devēja komercdarbības rezultātā, pret Cesijas līguma pielikumā Nr.1 norādītajiem debitoriem, tostarp pret atbildētājiem (lietas 24.lapa).

Cesijas līguma Nr. pielikumā Nr. 1 norādīts, kā prasības pieteikumā norādījis prasītājs, atbildētājas /pers. D/ un galvotāja /pers. E/ parāds pret Cesionāru, kas uz Cesijas līguma noslēgšanas dienu bija 8030,61 LVL, ko veido neatmaksātā parāda pamatsumma 6804,95 LVL, neatmaksātie procenti par aizdevuma lietošanu 94,70 LVL, līgumsods 51,73 LVL, neatmaksātais PVN 92,96 LVL (lietas 25.lapa). Iepriekš minētajā dokumentā norādīts, ka atbildētāju saistības radušās saskaņā ar Līgumu Nr. 1121364481. Savukārt Ārvalsts komersanta PlusPlus Baltic OU filiāle Latvijā, 2013.gada 14.oktobrī nosūtot atbildētājai /pers. D/ paziņojumu par notikušo cesiju, parāda apmēru un jauno maksājumu veikšanas kārtību, atsaucas uz 2008.gada 4.aprīļa līgumu Nr.3260008465 (lietas 26.lapa). Tiesa nekonstatē lietas materiālos līgumu ar numuru 1121364481, līdz ar to nav saprotams, kādas saistības AS "GE Money" ir nodevusi Ārvalsts komersantam PlusPlus Baltic OU filiālei Latvijā, kas liek apšaubīt cesijas likumību līdz ar to arī visas turpmākās darbības.

Secīgi, 2015.gada 2.aprīlī Ārvalsts komersanta PlusPlus Baltic filiāle Latvijā noslēdza Cesijas līgumu ar SIA "PlusPlus Baltic RE", saskaņā ar kuru prasījuma tiesības pret atbildētāju un galvotāju tika nodotas prasītājai (lietas 32.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Savukārt juridiskajā literatūrā pausts viedoklis, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteiktajam, pierādīšanas pienākums (*lat. onus probandi – pierādījumu nasta*) vispirms gulstas uz prasītāju, kurš griežas tiesā ar lūgumu aizsargāt aizskartās tiesības (*Līcis A., Prasības tiesvedība un pierādījumi. Prof. K. Torgāna zinātniskajā redakcijā. Mācību līdzeklis tiesību zinātņu studentiem. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2003, 72.lpp.*).

Saskaņā ar Līzinga līguma 9.3.punktu, Līzinga devējam ir pienākums rakstiski informēt Līzinga ņēmēju par vienpusēju no šī līguma izrietošo attiecību pirmstermiņa izbeigšanu (..). Savukārt, saskaņā ar Līzinga līguma 9.4.punkta 9.4.2.apakšpunktu, ja Līzinga devējs vienpusēji, pirms termiņa atkāpjas no šī līguma, Līzinga ņēmējs neatsaucami pilnvaro Līzinga devēju bez papildu juridisko procedūru uzsākšanas: pārņemt savā valdījumā Līzinga priekšmetu, un pēc sava ieskata pārdot Līzinga priekšmetu (..) Līzinga ņēmējam pilnībā un bez papildus nosacījumiem jāsedz Līzinga devēja izdevumi, kas nepieciešami minēto darbību veikšanai, kā arī jāsamaksā Līzinga devējam naudas summa, kas veidojas kā starpība starp summu, ko Līzinga devējs ieguvis pārdodot Līzinga priekšmetu un nesaņemtajiem līzinga maksājumiem.

Tiesa atzīst, ka lietā nav iesniegti pierādījumi par 2008.gada 4.aprīļa Līzinga līguma Nr.3260008465 pirmstermiņa izbeigšanu. Uz to norāda prasītājs, pamatojot savu apgalvojumu vienīgi ar faktu, ka automašīna HYNDAI SONATA izlaiduma gads 2008, ar šasijas numuru /Nr./, 2011.gada 21.decembrī tika atgriezta Līzinga devējam AS "GE Money", taču vienlaicīgi atzīstot, ka prasītājas rīcībā nav pierādījumu par iepriekš minētās automašīnas pārņemšanu valdījumā. Ņemot vērā iepriekš minēto, konstatējams Līzinga līguma noteikumu pārkāpums no Līzinga devēja puses, konkrēti, Līzinga līguma 9.3.punkta, kurš paredz Līzinga devēja pienākumu rakstveidā paziņot Līzinga ņēmējam par līguma pirmstermiņa izbeigšanu, pārkāpums. Šāds paziņojums lietas materiālos nav konstatējams.

Tiesa atzīst, ka būtisks faktors strīda izšķiršanai konkrētajā lietā, atbildētājas /pers. D/ atlikušo saistību pret Līzinga devēju AS "GE Money" noteikšanai ir cena, par kādu Līzinga devējs AS "GE Money" pārdeva no atbildētājas pieņemto automašīnu. Lietā šādi pierādījumi nav iesniegti.

Tiesa konstatē, ka visu tiesvedības laiku prasītāja norādīja uz automašīnas pārdošanas cenu 5501,00 EUR, taču pārbaudot rakstveida pierādījumus, konstatējamas pretrunas dokumentos, proti, no prasības pieteikuma, izdrukas "maksājumu vēsture", kā arī prasītājas pārstāvja paskaidrojumiem tiesas sēdē izriet, ka 2011.gada 21. decembrī AS "GE Money" no atbildētājas /pers. D/ pārņemto automašīnu HYNDAI SONATA izlaiduma gads 2008, pārdeva 2012.gada 15.augustā par 5501,00 EUR, savukārt lietas materiālos esošajā 2012.gada 19.septembra paziņojumā par parāda atlikumu un samaksas termiņu Nr. LV 2733/2012 AS "GE Money" atbildētājai norādīja, ka no automašīnas pārdošanas iegūtie līdzekļi sastāda 14717,13 EUR, kas ir gandrīz trīs reizes vairāk, nekā norādīts prasības pieteikumā, un tie tika novirzīti parādsaistību dzēšanai (lietas 110.lapa).

Tiesas ieskatā, iztrūkstot pierādījumiem par patieso automašīnas pārdošanas cenu nav iespējams gūt pārliecību par prasījuma pamatotību, jo pēc prasītāja norādīto divu dažādu no automašīnas pārdošanas iegūto naudas summu novirzīšanas parādsaistību dzēšanai, proti 5501,00 EUR un 14717,14 EUR, objektīvi, parāda atlikums nevar būt viens un tas pats, kā tas norādīts prasības pieteikumā un paziņojumā par parāda atlikumu - 10023,18 EUR. Turklāt, atbildot uz tiesas pieprasījumu iesniegt detalizētu parāda aprēķinu, prasītāja norādījusi, ka tās rīcībā nav parāda aprēķina, no kura būtu redzami Līguma darbības laikā no līzinga ņēmēja un galvotāja saņemtie maksājumi (lietas 76.lapa), neskatoties uz to, ka no lietas materiālos esošās Maksājumu vēstures redzams, ka laika posmā no 2008.gada 4.aprīļa līdz 2011.gada 14.oktobrim atbildētāja /pers. D/ ir veikusi maksājumus saskaņā ar Līgumu Nr.3260008465, kopsummā par 10588,21 EUR (lietas 100.lapa), taču šajā izdrukā nav atspoguļota automašīnas pārdošanas pozīcija.

Savukārt prasības pieteikumam pievienotā izdruka bez nosaukuma, ko prasītāja prasības pieteikuma pielikumos norādījusi kā "maksājumu vēsture", un no kuras nav izsecināms, saskaņā ar kādu līgumu maksājumi tika veikti un kas tos tika veicis, savukārt prasītāja atsaucas uz šo izdruku, kā vienīgo pierādījumu automašīnas pārdošanas faktam un pārdošanas cenai, tajā atspoguļoti līdzīgi maksājumi un ietverta pozīcija "a/m pārdošana 14.08.2012. – 5501 EUR" (lietas 45.lapa), kā arī norādīts, ka par 2011.gada oktobri līzinga maksājums nav apmaksāts. Tiesa atzīst, ka šī atzīme ir pretrunā ar iepriekš minēto Maksājumu vēsturi, saskaņā ar kuru atbildētāja /pers. D/ pēdējo maksājumu saskaņā ar Līzinga līgumu Nr. Nr.3260008465 veikusi 2011.gada 14.oktobrī.

Prasītāja, atsaucoties uz Līzinga Līguma Nr.3260008465 vispārējo noteikumu 9.4 un 9.4.2 punktu, norāda, ka Aizdevējam ir tiesības pārņemt

automašīnu valdījumā un pārdot to pēc saviem ieskatiem. Prasītājas ieskatā, Līzinga devējam nebija pienākums veikt automašīnas novērtēšanu pirms tās pārdošanas (lietas 76.lapa).

Tiesa atzīst, ka neskatoties uz to ka Līzinga līguma noteikumi paredz prasītāja tiesības pārdot automašīnu pēc saviem ieskatiem, prasītājam jāpierāda automašīnas pārdošanas fakts un cena neatkarībā no tā, par kādu cenu automašīna pārdota, jo automašīnas pārdošanas cena samazina atbildētāju saistības pret prasītāju un veido saistību atlikumu un apmēru, turklāt no lietas materiālos esošā parāda aprēķina, kurā, pēc būtības norādīts vienīgi prasības summas sadalījums, nav atspoguļots tā veidošanās mehānisms, līdz ar to nav saprotams kādu atbildētāju saistību pozīciju dzēšanai tika novirzīti no automašīnas pārdošanas iegūtie naudas līdzekļi.

Tiesa atzīst, ka prasītājs nav izpildījis tam ar Civilprocesa likuma 93.pantu uzlikto pienākumu un pierādījis savu apgalvojumu pamatotību, jo prasības pamatā ir argumenti, kuriem nav atrodami objektīvi pierādījumi. Nav pieļaujama prasītāja atsaukšanās uz to, ka viņa rīcībā nav pierādījumu prasības pamatošanai. Šis fakts pilnībā izslēdz prasības apmierināšanas iespēju.

Bez tam, par pamatotu atzīstama atbildētāja /pers. E/ pilnvarotā pārstāvja Aināra Andrupa norāde un iestājušos prasījuma tiesību noilgumu attiecībā uz galvotāju.

Saskaņā ar Komerclikuma 463.panta pirmo daļu, līzinga līgums ir tāds līgums, ar kuru komersants (līzinga devējs) apņemas iegūt īpašumā līzinga ņēmēja izraudzītu lietu no līzinga ņēmēja izraudzītās trešās personas (pārdevēja) un nodrošināt šīs lietas nodošanu līzinga ņēmēja lietošanā, bet līzinga ņēmējs apņemas pieņemt šo lietu un samaksāt nolīgto atlīdzību.

Saskaņā ar Komerclikuma 388.pantu, komercdarījumi ir komersanta tiesiskie darījumi, kas saistīti ar komercdarbību. Saskaņā ar Komerclikuma 389.pantu, ja darījums ir komercdarījums tikai vienam no darījuma dalībniekiem, šā likuma noteikumi par komercdarījumiem ir vienlīdz piemērojami arī pārējiem darījuma dalībniekiem, ciktāl normatīvajos aktos patērētāju tiesību aizsardzības jomā vai citos likumos nav noteikts citādi.

2008.gada 4.aprīļa Līzinga līgums Nr.3260008465 atbilst Komerclikuma 463.panta pirmajā daļā norādītajai līzinga līguma definīcijai un tam piemīt komercdarījumam raksturīgās pazīmes.

Saskaņā ar Komerclikuma D daļas 406.pantu, no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš. Minētā likuma Pārejas noteikumu 16.pants nosaka, ka, ja šā likuma D daļas spēkā stāšanās dienā Civillikumā vai citā likumā noteiktais noilguma termiņš nav notecējis, bet šā likuma D daļa nosaka īsāku noilguma termiņu, piemērojams šā likuma D daļā noteiktais noilguma termiņš.

Saskaņā ar Civillikuma 1896.pantu, noilgums sāk tecēt ar to dienu, kurā prasījums ir tā nodibināts, ka pret parādnieku, kas nav izpildījis savu pienākumu, nekavējoties var celt prasību, kaut arī tomēr vēl nebūtu ne parādnieks liedzies izpildīt, ne arī kreditors viņam to atgādinājis. Saskaņā ar to, noilguma tecējuma iesākumam vajadzīgs: nosacītiem prasījumiem – lai nosacījums jau būtu noskaidrojies, bet terminētiem prasījumiem – lai termiņš jau būtu notecējis (…).

Atbilstoši Civillikuma 1902.-1906. pantā noteiktajam, noilgumu pārtrauc prasības celšana tiesā vai šķīrējtiesā, atgādinājums parādniekam par parādsaistībām, kā arī kreditora prasības atzīšana jebkāda veidā no parādnieka puses.

Judikatūrā atzīts, ka kreditora atgādinājums ir darījums Civillikuma 1403.panta izpratnē, jo tas, pārtraucot noilgumu, groza starp kreditoru un parādnieku pastāvošās tiesiskās attiecības. Tādēļ uz šo atgādinājumu attiecināmi vispārīgie noteikumi par gribas izteikumu. Viena līdzēja gribai nav nozīmes, ja tā netiek darīta zināma otram līdzējam. Tādēļ, lai gan atgādinājums formāli ir vienpusējs darījums – to var veikt kreditors viens pats bez parādnieka piekrišanas, tomēr tas groza iepriekš nodibinātās [..] divpusējās tiesiskās attiecības. Līdz ar to, lai šāds atgādinājums varētu grozīt iepriekš pastāvējušās divpusējās tiesiskās attiecības, tas ir jādara zināms parādniekam. Atgādinājumam, lai tas būtu ielasāms Civillikuma 1905.pantā, ir jābūt paziņotam individuāli un personiski parādniekam, un tajā jābūt nepārprotami paustai kreditora gribai prasīt konkrētas saistības izpildi (sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017.gada 4.jūlija spriedumu lietā nr. SKC 248/2017).

Ievērojot minēto, Augstākā tiesa savā 2017.gada 16.oktobra spriedumā lietā Nr.C30425814, SKC?369/2017 atzīst, ka, lai noilgums būtu atzīstams par pārtrauktu, ir jāpierāda brīdinājuma izsniegšanas fakts. Konkrētajā gadījumā lietas materiālos ir iesniegti rakstveida pierādījumi par viena brīdinājuma nosūtīšanu, taču ne par tā izsniegšanu atbildētājam /pers. E/ (lietas 83., 84.-85., 86.lapa). Iepriekš minētajā spriedumā Augstākā tiesa atzinusi arī, ka noilgums nav šķērslis prasības pieteikuma iesniegšanai, tā pieņemšanai un tiesvedības ierosināšanai, bet, konstatējot noilguma iestāšanos, ja uz tā iestāšanos norāda kāds no lietas dalībniekiem, prasība ir noraidāma.

Ņemot vērā visu iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka prasības apmierināšanai nav tiesiska pamata, prasība ir noraidāma. Tiesa nevērtē pārējos pušu izteiktos argumentus, jo ņemot vērā lietas faktiskos apstākļus, to ka prasība nav pierādīta, tie neietekmē tiesas spriedumu pēc būtības.

Prasības noraidīšanas gadījumā nav pamata piedzīt tiesas izdevumus no atbildētājiem prasītāja labā. Lietā nav radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas pārsniedz prasītājas pirms prasības celšanas samaksātos izdevumus.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz iepriekš teikto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97., 190.-193. pantiem, tiesa

n o s p r i e d a

sabiedrības ar ierobežotu atbildību "PlusPlus Baltic RE" prasību pret /pers. D/ (pirms uzvārda maiņas /uzvārds 1/), /pers. E/ par parāda piedziņu, noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā Latgales apgabaltiesai apelācijas sūdzību iesniedzot Rēzeknes tiesā (Balvos, Bērzpils ielā 7a).

Tiesas sēdes priekšsēdētāja J.Kamiševa